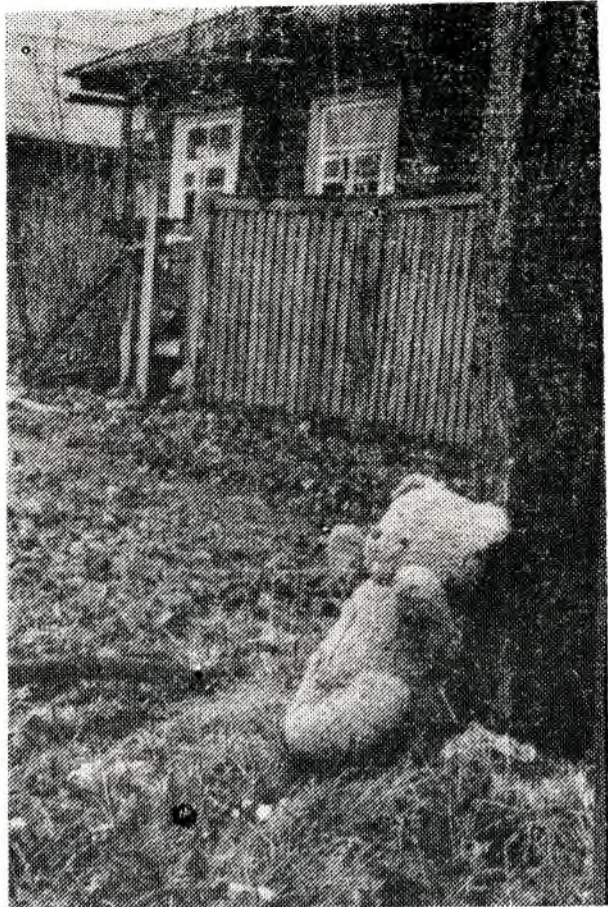

Подивіться в очі один одному

У ці весняні дні, коли все-перемагаюче життя перетворило наш край у суцільний букет, коли не зможуть солоні тьохки, з усіх куточків України та близького зарубіжжя приїжджають у Чорнобиль колишні його мешканці. Усі, хто може приїхати...

Для журналістів об'єднаної редакції «Вестник Чорнобыля» — це найтяжчі дні як у фізичному, так і в моральному плані. Бо хочеться залучити до інтерв'ю якомога більше людей, якось утішити їх, розпитати: як живеться вам, люди добрі! А у відповідь — тільки зойки та спльози. Чого б не віддав, аби висушити хоч одну ту спльозину. Та хіба ж у змозі...

Підходив до людини навмання, починаєш розмовляти, і немов гортається перед тобою трагічна книга долі людської.

Саме так звів мене випадок з колишньою чорнобильською, а нині мешканкою міста Івано-Франківська КАЙДАШ Надією Іванівною. Виявляється, вона — голова ради Івано-Франківської обласної організації «Союз Чорнобыль».

Користуючись нагодою, попросив Надію Іванівну розповісти про роботу цієї організації:

— На обліку у нас біля 20 000 потерпілих від аварії. З них майже 7000 учасників ЛНА. На жаль, є у нас і своя «зона» — це 5 сіл, які накрила чорнобильська хмара і які відносяться зараз до 4-ї категорії.

— Як виконується у вас Закон «Про статус...»?

— Якщо взяти закон за 100%, то у нас він виконується десь на відсотків 85. Якщо порівняти з Київською областю, то можна вважати, що на всі 100%.

— Розкажіть, будь ласка, про структуру вашої організації, її роботу?

— Ми не ділимося на підрозділи, де існують окремі ліквідатори, окремо — діти Чорнобыля, окремо — інваліди. У нас на першому плані — соціальний захист всіх цих потерпілих людей. У першу чергу, приділяємо увагу сім'ям, які втратили годувальника, тому що близько п'ятдесяти відсотків їх не захищені чорнобильським законом. І це не справедливо. Наприклад, є в Івано-Франківську сім'я, де чоловік загинув, залишивши 30-річну жінку з двома дітьми. Вона не має зв'язку смерті чоловіка з роботою на ЛНА, хоча фактично смерть настала саме від цього, тож сім'я залишилася не захищеною. І саме таким людям ми намагаємося допомогти наразі. Так, перед новим роком надали таким сім'ям допомогу десь на 200 мільйонів карбованців.

— А звідки ви берете гроші? Чи є у вас спонсори?

— Спонсори — це наші підприємства та підприємці. Дуже багато допомагає обласним, де нас розуміють і йдуть назустріч. А якщо називати при-

звища, то це дуже багато людей... (Погодьтеся, що таку відповідь було приємно почути. — Прим. авт.).

Багато нам допомагає «Союз Чорнобыль України». Зокрема, його голова — Андреев. Це товариство допомогло нашій організації стати на ноги. Або наведу ще такий приклад: під час обміну чорнобильських посвідчень ми виявили ряд ліквідаторів, яким посвідчення українського зразка так і не були видачі. А хто ці люди, ми добре розуміємо. Тоді дехто з них почав писати різні наклепи на нашу організацію. Почалися прокурорські перевірки, які тривали майже вісім місяців. І ми дуже вдячні Андрееву, що він підтримав нас, захистив.

Зараз створено дуже багато різних чорнобильських організацій (лише в Києві їх понад 80), які «займаються» дітьми Чорнобыля. Але ж конкретно цим дітьми не займається ніхто. А нам, матерям, бабусям, це дуже болить. Тому ми створили свій «Союз Чорнобыль». І коли проводили підготовку проекту до нового закону щодо чорнобильців, саме ми порушили питання про незахищеність дітей у цьому законі. Адже ми згаємо цю проблему зсередини. І абсолютно переконані, що всі ці так звані «оздоровчі» поїздки за кордон не що інше, як прогулянки. Вони ні в якій мірі не спроможні вирішити питання оздоровлення чорнобильських дітей. Цю проблему слід вирішувати на рівні закону.

— У «Союзі Чорнобыль України» не раз ставилося питання, щоб організація не ходила з протягнутою рукою, а сама заробляла гроші.

— Якби нам дали можливість заробляти гроші, ми б їх заробляли. Але після тих наклепів, прокурорських перевірок, коли з'ясовували, звідки в тебе вдома ця дитяча іграшка чи ці таблетки, то, зрозумійте нас по людськи, — ми не хочемо наклепати на себе біду. Бо якщо зайнятися виробництвом з його специфічними проблемами у наш час, то від будь-якого наклепу буде дуже тяжко звільнитися.

Так, з реалій нашого часу інколи доводиться просто дивуватися, коли на власні очі бачиш, як «мужньо» веде боротьбу поряд міліції з бабусею,

що десь не там стала подавати свої квіточки, і як мовчки проходить повз молодиків у шкірянках, які із зухвалим виглядом «ласуг» свої жертви на базарах. Або з яким пафосом повідсміляють нам про затримання на митниці контрабандної ікони, в той час, коли мільярди державних коштів осідають за кордоном.

— Який штат вашої організації?

— Головний бухгалтер, та я, як голова. Але за п'ять років існування ми жодного разу не брали зарплату з благодійних внесків. Та здебільшого ми її взагалі не отримуємо. У нас багато добровільних помічників, яким ми дуже вдячні за їх безкорисливу, щирі допомогу. Без них ми нічого не змогли б зробити.

— Перебуваючи зараз у Чорнобилі, відвідавши могилки своїх рідних, домівку, в якій жили, щоб ви сказали читачам «Вестника Чорнобыля»?

— Біда чорнобильська — це, як каже моя маленька онуця, — всіхня біда. Навколо Чорнобыля багато протиріч. Я впевнена, що знімати проблеми Чорнобыля сьогодні не можна. А люди у наш час, страшний час, повинні бути більш терпимими. Коли ми приїжджаємо на кладовище, бачимо нові могили. Це лежать ті люди, які були з нами в минулому році, разом працювали. А тепер їх нема. Але ж це ще зовсім молоді люди. Дехто з них навіть мав у онуки годиться. Це дуже болюча проблема. І хотілося б, щоб люди були хоч трішки чуйнішими один до одного і до чорнобильців зокрема. Щоб біда, яка сталася з нами усіма, не перекреслювала в людині її людяності, а робила добрішею, лагіднішою, щоб люди більше посміхалися.

Подякувавши Надії Іванівні за інтерв'ю, подумалося: а чому б не запросити до розмови на сторінках газети всіх голів рад «Союзу Чорнобыль» різних рівнів? Бо біда у нас на всіх одна, і проблеми теж спільні. А досвід роботи — безцінний.

Михайло ЗАГРЕБА.

Із цяку «Чорнобильська зона».

Фото автора.